

Catecisme de Ciutadania

Qué és la Llibertat?

Concepte simplista de la Llibertat: El dret en l'home de fer el que li dicti la consciència.

¿Té fronteres, la Llibertat?

Sí, perquè la nostra llibertat i els nostres deures acaban allà on comencen els drets a la llibertat del nostre pròxim. Saltar aquella línia divisòria, és fer abús de la pròpia llibertat i atropellar la d'altri. Es llavors quan la llibertat deixa d'ésser-ho, per a convertir-se en llibertinatge.

L'enunciat d'una vera Democràcia, deu reduir-se a això simplement: inculcar en l'home el goigs d'uns drets inalienables i sagrats, i educar-lo també, paral·lelament, en la responsabilitat immensa d'uns deures; uns deures també sacratíssims de ciutadania; deures en vers la societat; l'amor al pròxim; esplet de sacrifici; la necessitat suprema de sacrificar l'orgull, la vanitat, la supèrbia; de vèncer l'instint primari que encara ens domina... Heus-ací, amics, tot un catecisme de ciutadania que du les arrels fondes. quin origen hauriem potser d'anar a cercar-lo en la sublim doctrina del Mestre del Gòlgota.

* * *

I és en el respecte a les idees alienes, com es forja la vera Democràcia. Tenim el dret de predicar la doctrina que sentim adient a la nostra manera de pensar; tenim el deure de propugnar per tots els mitjans de la persuasió, per el triomf del nostre ideal. Però no és menys sagrat que el nostre, el dret del veí a predicar i practicar les seves idees—potser en pugna amb les nostres.—I si aquelles idees—fins i tot considerant-les potser equivocades—son acceptades per la majoria, es llei de Democràcia que tot home liberal acati aquella suprema decisió, encar que sigui adversa als propis ideals.

El saber perdre amb dignitat és un dó humà que no tothom—malhauradament—posseieix. I per una inversemblant paradoxa els inadaptats a ell, sempre us parlaran de Democràcia, de Llibertat i de Justícia. Com si el sagrat trísagi no signifiqués també, més que tot, tolerància i respecte per el Pensament alié i per les doctrines adversàries.

J. B.

Blanes, desembre.

Del matrimoni

Ja en un altre ocasió vaig ocupar-me del matrimoni desde aquestes mateixes columnes.

Exposava llavors els fonaments de legalitat del matrimoni civil, en comparança amb el canònic o catòlic.

Avui, ja no és del matrimoni civil del que vos parlaré. Tots conoixeu abastament llur valor i única legalitat. Es precisament de l'altre, del matrimoni canònic, l'encara millor, dels obstacles que les lleis eclesiàstiques han posat sempre per a estorbar i fer impossible la felicitat dels mortals que en tots temps s'han unit en matrimoni.

El que més i el que menys, ha sentit parlar del dret que vulgarment anomenen de cuixa. Per alguns, principalment joves, es entés com una broma. Avui aquests drets (?) ja no se compleixen. Han desaparegut de la pràctica, i no per voluntat dels mandataris de l'Esglesia, sinó per l'evolució i sublevació del poble.

En nostra tan catòlica Espanya, fou possible de que tota nova desposada, avans que a n'el seu marit, havia d'ésser entregada a n'el senyor Feudal.

Aquesta premisa era solzament per a la primera nit, o sia pera el temps necessari pera desflorar (avui en diem deshonrar) a la noia que prenia estat matrimonial.

Més tard, fou possible redimir aquest tribut per unes monedes, que no tots els mortals tenien, i ja aquí era el ric privilegiat amb el dret preferent d'estrenar llur muller, mentres que els que no tenien les menesters miserables pessetes, els hi era dipositada la dona, a casa del ministre de Déu, i transcurregut el plaç que li era assenyalat, el mateix ministrs, en nom del mateix Déu, l'entregava a l'Amo i Senyor de vides i hisendes.

El jove marit no li feia llum, però havia d'aguantar la baixesa de la manera que fos. El pare disortat, que tampoc podia ajudar en pessetes a la seva filla, havia de mantenir-se impavít, davant la vergonyosa deshonra de la seva filla.

Plors, dolors, desesperacions de les víctimes. Res movia a tot un ministre de Déu en funcions d'arcabota. Fins i tot, aquest dret de «pernada» tan inmoiral i criminal, el tenien molts bisbes i abats. I lo més curiós del cas, es que sens escrupols l'exercien.

Aixó no ho pot negar ni l'Esglesia ni llurs representants i propagandistes.

Altre de les ignominies de l'Esglesia, fou el matrimoni «no consumat», o sia aquell que, éssent casats, no hi ha hagut contacte carnal. En aquest cas podia dissoldrer's a petició d'un dels enmaridats, si era per entrar en religió, o sia al servei de Déu en claustre. Aquesta llei tan religiosa, permetia a les embaucades, probables herederes de capdals, celebrar matrimoni amb tots els requisits de la llei de Déu. L'interesada procurava fer-se respectar durant dos mesos (que era el temps previst) fingint enfermetat o quansevol excusa. Prés el nou estat, entrava en posició dels bens que, per dret de casada li corresponien, i... demanava la nulitat del matrimoni. El jutge disposava el diposit de l'interesada en un Sant lloc, i amb ella anaven els bens hereditats i ja teniem una altre monja, o al menys un capitalet més, que anava a engruixir les riqueses de les comunions religioses. Rares vegades estava al marge d'aquestes maniobres el conceller espiritual de l'enguenyada o cautivada: mantes vegades un jesuít.

No ens entretindrem ara a parlar de quant els capellans tenien dona amb dret matrimonial. Si les circumstancies ho porten, també en direm quelcom. Ara concretem lo d'avui.

El matrimoni civil, segons l'Esglesia, no té valor, perquè deu subjectar-se a lleis dictades per els homes. El matrimoni canònic ha sigut sempre igual, i per tant, l'únic vertader, prediquen.

Les lleis i els concilis ningú els borra. Si no pràcticament, en el fons son les mateixes. L'evolució experimentada no confirmo pas gens, l'estat, és i serà que tant ens prediquen. Si les lleis han estat, son i seran les mateixes; si Déu ha estat, es i serà sempre el mateix, hem de convenir de que ara no es compleixen ni lo manat per les unes, ni la voluntat d'Ell, o bé avans s'executaven les esmentades innominies i atentats abrigats amb la capa divina.

Donada la civilitat del poble, avui com avui, ja no son possibles aquelles barbaritats, però el matrimoni catòlic porta en sí, simbolitzat, l'acatament dels que es casan, a l'Esglesia catòlica que deshonrava, encara que ara no sigui més que un simulacre teoric.

Faig punt. Ja tornarem a parlar-ne. Les nótules, dades històriques de que puc disposar, son prou garantia de compliment de lo que vos prometo.

JOSEP XIRINACHS

CIUTADANES: Per a parlar de la lluita electoral, se vos convida a la reunió que tindrà lloc el prop vinent dimarts, dia 9, a les vuit de la nit, en el saló d'actes de la Casa del Poble, i al mateix temps per constituir l'organització femenina.

